

**Legea nr. 51/1995
pentru organizarea și exercitarea
profesiei de avocat
și legislație conexă**

– Publicată cu avizul U.N.B.R. –

**Ediția a 9-a,
rev.**

Universul Juridic
București
-2024-

Cuprins¹⁾

Legea nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat	5
Statutul profesiei de avocat	53
Codul deontologic al avocatului român	213
Codul deontologic al avocaților din Uniunea Europeană	223
Legea nr. 72/2016 privind sistemul de pensii și alte drepturi de asigurări sociale ale avocaților	231
Statutul Casei de Asigurări a Avocaților (Hotărârea nr. 139/2016)	267
Hotărârea nr. 209/2017 – Regulamentele tematice ale C.A.A.	301
Hotărârea nr. 223/2017 – Regulamentul de organizare și funcționare a comisiilor de disciplină din cadrul U.N.B.R.	352
Hotărârea nr. 263/2017 – Regulamentul privind organizarea și funcționarea comisiilor de cenzeni din sistemul U.N.B.R.	363
Regulamentul de organizare și funcționare a Uniunii Naționale a Barourilor din România (U.N.B.R.) și de desfășurare a ședințelor Consiliului U.N.B.R. (Hotărârea nr. 5/2011)	375
Decizia nr. 113/2014 – Regulamentul privind utilizarea cardului de identitate C.C.B.E. pentru legitimare de către avocații definitiv din România	403
Hotărârea nr. 180/2016 – Regulamentul-cadru pentru organizarea, funcționarea și atribuțiile serviciilor de asistență judiciară ale barourilor	406
Notă de informare – model orientativ de bune practici pentru încheierea contractelor de asistență juridică, cu respectarea regulilor orientative propuse prin „Ghidul de bune practici privind principalele obligații ale avocaților conform Regulamentului General privind Protecția Datelor”	430

¹⁾ Prezentă lucrare a fost actualizată la data de **15 septembrie 2024** (avându-se în vedere, în principal, actele normative publicate în Monitorul Oficial sau pe site-ul oficial www.unbr.ro până la data respectivă).

Regulamentul-cadru privind organizarea examenului de primire în profesia de avocat și admitere în cadrul Institutului Național pentru Pregătirea și Perfecționarea Avocaților – I.N.P.P.A. (în vederea dobândirii titlului profesional de avocat stagiar) și de primire în profesia de avocat a persoanelor care au absolvit examenul de definitivat în alte profesii juridice	432
Hotărârea nr. 76/2024 privind organizarea examenului de primire în profesie – sesiunea septembrie 2024	453
<i>Index</i>	469

Capitolul II Dobândirea calității de avocat

Secțiunea 1 Condițiile de înscriere în avocatură

Art. 12. (1) Poate fi membru al unui barou din România cel care îndeplinește următoarele condiții:

- a) are exercițiul drepturilor civile și politice;
- b) este licențiat al unei facultăți de drept cu durată stabilită de lege;
- c) nu se găsește în vreunul dintre cazurile de nedemnități prevăzute de prezenta lege;
- d) este apt, din punct de vedere medical, pentru exercitarea profesiei.

(2) Îndeplinirea condiției prevăzute la lit. d) a alin. (1) trebuie dovedită cu certificat medical de sănătate, eliberat pe baza constatărilor făcute de o comisie medicală constituită în condițiile prevăzute în statutul profesiei.

Art. 13. (1) Membrul unui barou dintr-o altă țară poate exercita profesia de avocat în România, în cazul îndeplinirii condițiilor prevăzute de prezenta lege.

(2) Pentru a acorda consultanță juridică privind dreptul românesc, avocatul străin are obligația de a susține un examen de verificare a cunoștințelor de drept românesc și de limbă română, organizat de U.N.B.R.

(3) Avocatul străin poate exercita profesia de avocat în România, la alegere, în cadrul uneia dintre formele de organizare prevăzute la art. 5.

(4) Avocatul străin nu poate pune concluzii orale sau scrise în fața instanțelor judecătorești și a celorlalte organe jurisdicționale și judiciare, cu excepția celor de arbitraj internațional.

(5) Onorariile convenite avocatului străin se vor înregistra și se vor plăti integral în România.

(6) Avocatul străin care exercită profesia în România este obligat să se înscrie în tabloul special ținut de fiecare barou și se supune prevederilor prezentei legi, ale statutului profesiei și codului deontologic.

Art. 14. Este nedemn de a fi avocat:

a)¹⁾ cel condamnat prin hotărâre judecătorească definitivă la pedeapsa închisorii de un an sau mai mare pentru săvârșirea cu intenție a unei infracțiuni, infracțiune pedepsită cu pedeapsa închisorii având un minim special de cel puțin un an și reprezentând infracțiune contra vieții, infracțiune contra patrimoniului, infracțiune contra înfăptuirii justiției, infracțiune de corupție sau de serviciu, infracțiune de fals, infracțiune care aduce atingere unor relații privind conviețuirea socială, infracțiune contra securității naționale sau o infracțiune de genocid, contra umanității și de război, dacă până la data verificării stării de nedemnități nu a intervenit reabilitarea, amnistia postcondamnatorie sau dezincriminarea faptei;

b) cel care a săvârșit abuzuri prin care au fost încălcate drepturile și libertățile fundamentale ale omului, stabilite prin hotărâre judecătorească, sau a săvârșit abateri disciplinare grave, sancționate cu măsura excluderii din profesie, ca sancțiune disciplinară;

¹⁾ Modificată prin L. nr. 32/2023.

c) cel căruia i s-a aplicat pedeapsa interdicției de a exercita profesia, pe durata stabilită prin hotărâre judecătorească sau disciplinară;

d) cel în sarcina căruia s-a reținut, în baza unei hotărâri judecătorești definitive sau prin acte ale organelor profesiei de avocat, fapta de a fi exercitat sau sprijinit, sub orice formă, exercitarea fără drept de către o persoană a profesiei de avocat.

Art. 15. Exerțitarea profesiei de avocat este incompatibilă cu:

a) activitatea salarizată în cadrul altor profesii decât cea de avocat;
b) ocupațiile care lezează demnitatea și independența profesiei de avocat sau bunele moravuri;

c) exercitarea nemijlocită de fapte materiale de comerț.

• **L. nr. 71/2011** pt. punerea în aplic. a NCC (M. Of. nr. 409 din 10 iunie 2011; cu modif. ult.): „**Art. 8.** (2) În toate actele normative în vigoare, expresiile «acte de comerț», respectiv «fapte de comerț» se înlocuiesc cu expresia «activități de producție, comerț sau prestări de servicii».

• **Dec. Cons. U.N.B.R. nr. 459/2019** (cu caracter interpretativ) priv. aplic. unitară a prev. legislației profesiei de avocat în stabilirea stagiului complet de cotizare în situația avocaților incompatibili care au continuat să exercite profesia de avocat: „**Art. 1.** (1) Perioada în care avocatul a exercitat profesia, achitând contribuțiile profesionale prevăz. de L. și, concomitent, a obținut venituri din activități considerate incompatibile cu L. nr. 51/1995, fără ca barourile să constate starea de incompatibilitate în timp util, se consideră perioadă de stagiu în sistemul CAA. (2) **Art. 32** alin. (5) L. nr. 72/2016 nu se aplică în situația prevăz. la alin. (1). **Art. 2.** Barourile vor verifica periodic, din oficiu, starea de compatibilitate a avocaților. **Art. 3.** Decizia se comunică barourilor, membrilor Cons. U.N.B.R., Casei de Asigurări a Avocaților și se publică pe site-ul U.N.B.R.” (www.unbr.ro).

Art. 16.¹⁾ Exerțitarea profesiei de avocat este compatibilă numai cu:

a) calitatea de deputat sau senator, consilier în consiliile locale sau județene;
b) activități și funcții didactice în învățământul superior, activități didactice cu conținut juridic în învățământul liceal și gimnazial;

c) activități în domeniul cercetării științifice sau al creației intelectuale;

d) calitatea de arbitru, mediator, conciliator sau negociator, consilier fiscal, consilier în proprietate industrială, traducător autorizat, practician în insolvență, responsabil cu protecția datelor cu caracter personal, expert în executarea contractelor cu finanțare europeană;

e) alte activități prevăzute de lege.

• **CM [L. nr. 53/2003, rep. (M. Of. nr. 345 din 18 mai 2011; cu modif. ult.)]:** „**Art. 17.** (6) La negocierea, încheierea sau modificarea contractului individual de muncă ori pe durata concilierii unui conflict individual de muncă, oricare dintre părți poate fi asistată de către un **consultant extern specializat în legislația muncii** sau de către un reprezentant al sindicatului al cărui membru este, conform propriei opțiuni, cu respectarea prev. alin. (7). (7) Cu privire la informațiile furnizate, prealabil încheierii contractului individual de muncă sau pe parcursul executării acestuia, inclusiv pe durata concilierii, între părți poate interveni un contract de confidențialitate. **Art. 231**¹. (3) Prin conciliere, în sensul prezentei L., se înțelege modalitatea de soluționare amiabilă a conflictelor individuale de muncă, cu ajutorul unui consultant extern specializat în legislația muncii, în condiții de neutralitate, imparțialitate, confidențialitate și având liberul consimțământ al părților. (4) Consultantul extern specializat în legislația muncii prevăz. la alin. (3), denumit în continuare consultant extern,

¹⁾ Modificat prin L. nr. 184/2021.

poate fi un avocat, un expert în legislația muncii sau, după caz, un mediator specializat în legislația muncii, care, prin rolul său activ, va stărua ca părțile să acționeze responsabil pentru stingerea conflictului, cu respectarea drepturilor salariaților recunoscute de lege sau stabilite prin contractele de muncă. Onorariul consultantului extern va fi suportat de către părți conform înțelegerii acestora. (5) Părțile au dreptul să își aleagă în mod liber consultantul extern. (6) Oricare dintre părți se poate adresa consultantului extern în vederea deschiderii procedurii de conciliere a conflictului individual de muncă. Acesta va transmite celeilalte părți invitația scrisă, prin mijloacele de comunicare prevăz. în contractul individual de muncă. (7) Data deschiderii procedurii de conciliere nu poate depăși 5 zile lucrătoare de la data comunicării invitației prevăz. la alin. (6). Termenul de contestare a conflictelor de muncă se suspendă pe durata concilierii. (8) În cazul în care, ca urmare a dezbaterilor, se ajunge la o soluție, consultantul extern va redacta un acord care va conține înțelegerea părților și modalitatea de stingere a conflictului. Acordul va fi semnat de către părți și de către consultantul extern și va produce efecte de la data semnării sau de la data expres prevăz. în acesta. (9) Procedura concilierii se încheie prin întocmirea unui proces-verbal semnat de către părți și de către consultantul extern, în următoarele situații: a) prin încheierea unei înțelegeri între părți în urma soluționării conflictului; b) prin constatarea de către consultantul extern a eșuării concilierii; c) prin neprezentarea uneia dintre părți la data stabilită în invitația prevăz. la alin. (7). **Art. 251.** (1¹) Pentru efectuarea cercetării disciplinare, angajatorul va desemna o persoană sau va stabili o comisie ori va apela la serviciile unui consultant extern specializat în legislația muncii, pe care o/il va împuternici în acest sens. (2) În vederea desfășurării cercetării disciplinare prealabile, salariatul va fi convocat în scris de către persoana desemnată, de către președintele comisiei sau de către consultantul extern, împuterniciți potrivit alin. (1¹), precizându-se obiectul, data, ora și locul întrevederii. (4) În cursul cercetării disciplinare prealabile salariatul are dreptul să formuleze și să susțină toate apărările în favoarea sa și să ofere comisiei sau persoanei împuternicite să realizeze cercetarea toate probele și motivațiile pe care le consideră necesare, precum și dreptul să fie asistat, la cererea sa, de către un consultant extern specializat în legislația muncii sau de către un reprezentant al sindicatului al cărui membru este”.

L. învățământului preuniversitar nr. 198/2023 (M. Of. nr. 613 din 5 iulie 2023; intrare în vigoare: la 60 zile de la publ.; cu modif. ult.): „**Art. 29.** (6) Activitățile educaționale extrașcolare desfășurate în unitățile de învățământ pot fi: (...) de educație (...) juridică (...). **Art. 88.** (10) Planurile-cadru de învățământ și programarea școlară pentru disciplinele de studiu și modulele de pregătire obligatorii din învățământul preuniversitar au în vedere, în mod obligatoriu, includerea urm. teme: (...) educație juridică (...). **Art. 91.** Curriculumul național pentru învățământul primar, gimnazial și liceal se axează pe competențele-cheie promovate la nivel european, care determină profilul de formare a elevului: f) competență (...) juridică (...). **Art. 157.** (2) Serviciile educaționale pentru copii, tineri și adulți sunt oferite [de centrele comunitare de învățare permanentă la nivel local] prin: d) programe de educație (...) juridică”.

Art. 17. (1) Primirea în profesie se realizează numai în baza unui examen organizat de U.N.B.R., cel puțin anual și la nivel național, potrivit prezentei legi și Statutului profesiei de avocat.

(2) Examenul pentru primirea în profesia de avocat se susține în cadrul Institutului Național pentru Pregătirea și Perfecționarea Avocaților și se desfășoară în mod unitar, în centrele teritoriale ale acestuia, având la bază o metodologie elaborată și aprobată de Consiliul U.N.B.R.

(3) Tematica examenului este unică la nivelul U.N.B.R., iar selectarea subiectelor se face de comisia națională de examen.

(4) Comisia națională de examen este formată cu precădere din avocați – cadre didactice universitare, care au minimum 10 ani vechime în profesia de avocat. Desemnarea acesteia se face de Comisia permanentă a U.N.B.R., la propunerea barourilor.

(5) Dispozițiile art. 102 alin. (2) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare [abrog.; v. **art. 290 L. nr. 303/2022** priv. statutul judecătorilor și procurorilor (M. Of. nr. 1102 din 16 noiembrie 2022; cu modif. ult.): *Judecătorii de la ICCJ, care au funcționat cel puțin 5 ani la această instanță și care au fost eliberați din funcție din motive neimputabile, pot opta pentru intrarea în avocatură sau notariat, fără examen sau concurs*], se aplică în mod corespunzător, precum și judecătorilor de la instanțele internaționale.

Art. 18. (1) La începutul exercitării profesiei avocatul efectuează în mod obligatoriu un stagiu de pregătire profesională cu durata de 2 ani, timp în care are calitatea de avocat stagiar.

(2) Condițiile efectuării stagiului, drepturile și obligațiile avocatului stagiar, ale avocatului îndrumător, precum și ale baroului față de aceștia sunt reglementate prin statutul profesiei.

(3) În perioada stagiului, cu acordul avocatului îndrumător, avocații stagiați pot urma cursuri de masterat, care sunt luate în considerare la aprecierea formării profesionale inițiale, în condițiile prevăzute de Statutul profesiei de avocat.

(4) Stagiul se suspendă în caz de lipsă motivată din profesie ori în caz de încetare a îndrumării profesionale fără culpa avocatului stagiar. Perioada de stagiu anterior efectuată se socotește pentru îndeplinirea stagiului.

(5) După efectuarea stagiului avocatul stagiar va susține examenul de definitivare.

(6) Avocatul stagiar respins de trei ori la examenul de definitivare va fi exclus din profesie.

Art. 19. Activitatea unui avocat stagiar poate fi îndrumată numai de avocați definitivți cu o vechime de cel puțin 6 ani în această calitate și care se bucură de o reputație profesională neștirbită.

Art. 20. (1) Calitatea de avocat definitiv se dobândește în baza unui examen organizat de U.N.B.R., anual și la nivel național, potrivit prezentei legi și Statutului profesiei de avocat sau prin promovarea examenului de absolvire a Institutului Național pentru Pregătirea și Perfecționarea Avocaților, în condițiile prevăzute de Statutul profesiei de avocat.

(2) Examenul de definitivare se susține în cadrul Institutului Național pentru Pregătirea și Perfecționarea Avocaților și se desfășoară în mod unitar, pe centre teritoriale, având la bază o metodologie elaborată și aprobată de Consiliul U.N.B.R.

(3) Tematica examenului de definitivare este unică la nivelul U.N.B.R., iar selectarea subiectelor se face de comisia națională de examen.

(4) Comisia națională de examen este formată, cu precădere, din avocați - cadre didactice universitare, care au minimum 10 ani vechime în profesie. Desemnarea acesteia se face de Comisia permanentă a U.N.B.R., la propunerea barourilor.

(5)¹⁾ Cel care a promovat examenul de primire în profesia de avocat și care, până la data susținerii examenului de primire în profesia de avocat, a îndeplinit funcția de

¹⁾ Modificat prin L. nr. 50/2023.

societăților comerciale (contracte comerciale; societăți comerciale); k) Drept bancar și instituții de credit. Elemente ale procedurii insolvenței; l) Dreptul român al concurenței și protecției consumatorilor; m) Dreptul proprietății intelectuale; n) Dreptul muncii și securității sociale; o) Dreptul familiei; p) Dreptul mediului. Susținerea examenului la cel puțin 3 din materiile de la subpunctul 2 trebuie probată prin acte doveditoare. Îndeplinirea condiției privind definitivarea în funcția juridică exercitată anterior se verifică de către consiliul baroului cu ocazia soluționării cererii" (www.unbr.ro).

Art. 21. (1) La înscrierea în barou avocatul depune în fața consiliului baroului, în cadru solemn, următorul jurământ: „Jur să respect și să apăr Constituția și legile țării, drepturile și libertățile omului și să exercit profesia de avocat cu cinste și demnitate. Așa să-mi ajute Dumnezeu!”

(2) Jurământul poate fi depus și fără formula religioasă, în acest caz, jurământul va începe cu formula: „Jur pe o noare și conștiință!”

Art. 22. (1) Avocatul stagiar poate pune concluzii numai la judecătorie și poate asista ori reprezenta partea la organele și instituțiile prevăzute la art. 3.

(2) Avocații stagiați, după înscrierea în barou, au obligația să urmeze cursurile Institutului Național pentru Pregătirea și Perfecționarea Avocaților, în perioada de stagiu.

(3) Avocatul definitiv are dreptul să pună concluzii la toate instanțele, cu excepția Înaltei Curți de Casație și Justiție și Curții Constituționale, unde va putea pune concluzii dacă are o vechime neîntreruptă în profesie de cel puțin 5 ani de la definitivare.

(4) Avocatul definitiv este obligat să frecventeze formele de pregătire profesională continuă organizate de barou, Institutul Național pentru Pregătirea și Perfecționarea Avocaților sau de formele de exercitare a profesiei, în condițiile prevăzute de Statutul profesiei de avocat.

• **Dec. Cons. U.N.B.R. nr. 746/2013** (cu caracter interpretativ) despre aplic. corectă a art. 23 alin. (1) și (3) L. nr. 51/1995 [art. 22 alin. (1) și (3), după rep. 2018], și ale art. 304 alin. (1) Statutul profesiei de avocat, adoptat prin Hot. Cons. U.N.B.R. nr. 64/2011, cu modif. și compl. ult.: „a) Sintagma «a pune concluzii» nu se limitează la dezbaterile finale; b) Sintagma «a pune concluzii» cuprinde orice susținere cu caracter juridic sau solicitare pe o poate face avocatul înaintea instanței; c) Nu pot fi incluse în sintagma «a pune concluzii» depunerea de înscrisuri ori alte cereri, luarea termenului în cunoștință etc., în măsura în care acestea nu comportă susțineri contradictorii” (www.unbr.ro).

Art. 23. (1) Baroul are obligația să întocmească anual tabloul avocaților definitivi și stagiați în ordine alfabetică, cu menționarea numelui, prenumelui, titlului științific, datei înscrierii în barou, sediului profesional, formei de exercitare a profesiei și a instanțelor la care au dreptul să pună concluzii.

(2) A doua parte a tabloului va cuprinde cabinetele asociate, societățile civile profesionale și societățile profesionale cu răspundere limitată, cu indicarea sediului și a avocaților care le compun.

(3) Prin grija baroului, tabloul anual al avocaților și modificările intervenite sunt comunicate, la începutul fiecărui an, instanțelor judecătorești, organelor de urmărire penală și autorităților administrative ale județului sau municipiului București, precum și U.N.B.R. Distinct, se va înainta U.N.B.R. tabloul avocaților incompatibili.

Art. 24. (1) Consiliul baroului emite decizii de trecere pe tabloul avocaților incompatibili, la cerere sau din oficiu, iar reînscrisura pe tabloul avocaților cu drept de exercitare a profesiei se face numai la cerere, după încetarea stării de incompatibilitate.

(2) În cazurile în care există incompatibilitate, decizia de primire în profesie va produce efectele numai de la data încetării stării de incompatibilitate.

(3) Până la încetarea stării de incompatibilitate, cel primit în profesie va fi înscris în tabloul avocaților incompatibili într-o secțiune, distinct.

• *V. Dec. Cons. U.N.B.R. nr. 459/2019 (supra, art. 15).*

Art. 25. (1) Instanțele sunt obligate să verifice și să se pronunțe asupra calității de reprezentant al unei persoane care se prezintă ca avocat, exercitând acte specifice acestei profesii și folosind însemnele profesiei de avocat.

(2) Exercitarea, fără drept, a oricărei activități specifice profesiei de avocat constituie infracțiune și se pedepsește potrivit legii penale.

(3) Fapta unei persoane care exercită activități specifice profesiei de avocat în cadrul unor entități care nu fac parte din formele de organizare profesională recunoscute de prezenta lege constituie infracțiune și se pedepsește potrivit legii penale.

(4) Actele specifice profesiei de avocat, efectuate în mod public de o persoană care nu a dobândit calitatea de avocat în condițiile prezentei legi, sunt nule.

Secțiunea a 2-a

Încetarea și suspendarea calității de avocat

Art. 26. Calitatea de avocat încetează:

- a) prin renunțarea scrisă la exercițiul profesiei;
- b) prin deces;
- c) dacă împotriva avocatului s-a luat măsura excluderii din profesie ca sancțiune disciplinară;
- d) dacă avocatul a fost condamnat definitiv pentru o faptă prevăzută de legea penală și care îl face nedemn de a fi avocat, conform legii.

Art. 27. Calitatea de avocat este suspendată:

- a) în caz de incompatibilitate, pe durata existenței acestei stări;
- b) pe perioada interdicției de a profesa, dispusă prin hotărâre judecătorească sau disciplinară;
- c) în caz de neplată totală sau parțială a taxelor și a contribuțiilor profesionale către barou, către U.N.B.R. și către sistemul propriu de asigurări sociale, timp de 3 luni de la scadența acestora și până la lichidarea integrală a datoriilor;
- d) la cererea scrisă a avocatului.

• *Dec. Cons. U.N.B.R. nr. 119/2021 (cu caracter interpretativ) priv. aplic. unitară a prev. legislației profesiei de avocat cu priv. la efectele exercițiului unei demnități publice sau a calității de prefect și subprefect, cu caracter temporar, asupra calității de membru în organele de conducere locale și centrale ale profesiei de avocat: „Exercițiul unei demnități publice în cadrul aparatului executiv, precum și a funcțiilor de prefect și subprefect reprezintă un caz de suspendare din exercițiul profesiei de avocat. Exercițiul unei demnități publice în cadrul aparatului executiv, precum și a funcțiilor de prefect și subprefect nu presupune ipso facto încetarea calității deținute într-un organ de conducere al profesiei de avocat, la nivel local sau central. În cazul în care exercițiul demnității publice sau a calității de prefect/subprefect are un caracter temporar, intervine un caz de imposibilitate temporară de exercitare a calității de membru în organul de conducere din cadrul profesiei de avocat, caz în care se aplică, prin analogie, regulile privitoare la suspendarea din exercițiul profesiei de avocat. În cazul celor care au calitatea de decan devin aplicabile disp. art. 57 alin. (2)-(4) L. nr. 51/1995. Pe durata imposibilității temporare de exercitare a acestei calități de membru al unui organ colectiv de conducere, acestea vor funcționa prin numirea, pe perioada imposibilității de exercitare a mandatului, a unui supleant în persoana*

avocatului care a obținut numărul de voturi imediat următor ultimului membru ales în organul colectiv. În cazul în care există balotaj sau se constată că nu există membrii supleanți, Consiliul Baroului, la nivel local, respectiv, Cons. U.N.B.R., la nivel central va decide procedura de urmat. La încetarea cauzei care determină imposibilitatea temporară de exercitare a funcției, se va relua activitatea în cadrul organelor de conducere din cadrul profesiei de avocat, dacă încetarea intervine în cursul mandatului, pentru restul de mandat rămas de exercitat. De aceasta se va lua act, după caz, de Consiliul Baroului sau de Consiliul U.N.B.R. În cazul în care încetarea cauzei care determină imposibilitatea temporară de exercitare a funcției intervine după trecerea duratei mandatului suspendat, avocatul nu va avea dreptul să exercite alt mandat sau rest de mandat în virtutea mandatului suspendat” (www.unbr.ro).

V. și **Dec. Cons. U.N.B.R. nr. 459/2019** (supra, art. 15).

Capitolul III

Drepturile și îndatoririle avocatului

Secțiunea 1

Drepturile avocaților

Art. 28. (1) Avocatul înscris în tabloul baroului are dreptul să asiste și să reprezinte orice persoană fizică sau juridică, în temeiul unui contract încheiat în formă scrisă, care dobândește dată certă prin înregistrarea în registrul oficial de evidență.

(2) Avocatul, precum și clientul au dreptul să renunțe la contractul de asistență juridică sau să îl modifice de comun acord, în condițiile prevăzute de statutul profesiei. Renunțarea unilaterală a clientului nu constituie cauză de exonerare pentru plata onorariului convenit, pentru serviciile avocațiale prestate, precum și pentru acoperirea cheltuielilor efectuate de avocat în interesul procesual al clientului.

Art. 28¹. (1) În exercitarea profesiei, avocatul are dreptul de a obține datele cu caracter personal necesare îndeplinirii atribuțiilor legale de asigurare a accesului justițiabilului la justiție într-un termen rezonabil și de acordare a asistenței juridice.

(2) Aceste informații nu pot fi utilizate decât în scopul pentru care au fost cerute, fiind interzisă, sub sancțiunile prevăzute de lege, divulgarea lor către terțe persoane sau utilizarea lor pentru crearea unei baze de date personale.

• V. **Dec. C.P. U.N.B.R. nr. 47/2023.**

Art. 29. (1) Avocatul are dreptul de a alege și de a fi ales în organele de conducere ale profesiei, în condițiile prevăzute în prezenta lege și în statut.

(2) Nu pot face parte din organele de conducere ale profesiei avocații care au datorii scadente la taxele și contribuțiile stabilite pentru formarea bugetului U.N.B.R. și al baroului, precum și a fondurilor Casei de Asigurări a Avocaților din România și ale filialelor.

Art. 30. (1)² Pentru activitatea sa profesională avocatul are dreptul la onorariu și la acoperirea tuturor cheltuielilor făcute în interesul procesual al clientului său.

¹ Introdus prin L. nr. 89/2023.

² Cf. **PL-x nr. 788/2023 – Proiect de Lege privind modificarea și completarea Legii nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat, precum și pentru modificarea art. 451 din Legea nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă (Art. I – Forma pentru promulgare, cdep.ro; v. și Dosar nr. 1314A/2024, ccr.ro, CCR urmând a se pronunța asupra constituționalității art. II), alin. (1) va avea următorul conținut: „Pentru activitatea sa profesională, avocatul are dreptul la onorariu și la acoperirea tuturor cheltuielilor făcute în interesul procesual al clientului său. În fața instanței, onorariul contractat între avocat și client este prezumat ca fiind unul proporțional în raport cu valoarea sau complexitatea cauzei ori cu activitatea desfășurată de avocat în aceasta”.**

(2) Activitatea desfășurată de avocat în condițiile legii și ale Statutului profesiei de avocat, indiferent de forma și modalitatea de exercitare a profesiei, care generează venituri profesionale, nu poate fi reconsiderată ca activitate dependentă în conformitate cu prevederile din Codul fiscal.

(3) Avocații pot conveni cu clienții onorarii superioare celor stabilite în tabloul onorariilor minimale adoptat de Consiliul U.N.B.R.

(4) În acest scop, avocatul poate să își deschidă un cont bancar pentru încasarea onorariilor și altul pentru depunerea sumelor primite de la client pentru cheltuieli procesuale în interesul acestuia. Modul de administrare a sumelor predate de client avocatului, pentru cheltuieli procesuale în interesul său, va fi stabilit prin convenția dintre avocat și client, în condițiile prevăzute de statutul profesiei.

(5) Contractul de asistență juridică, legal încheiat, este titlu executoriu. Învestirea cu funcții executorie este de competența judecătoriei în a cărei rază teritorială se află sediul profesional al avocatului. Restanțele din onorarii și alte cheltuieli efectuate de avocat în interesul procesual al clientului său se recuperează potrivit dispozițiilor statutului profesiei.

• *V. Hot. Cons. U.N.B.R. nr. 174/2021, Hot. Cons. U.N.B.R. nr. 343/2023 și Hot. Cons. U.N.B.R. nr. 353/2023.*

Art. 31. Contestățiile și reclamațiile privind onorariile se soluționează de decanul baroului. Decizia decanului poate fi atacată la consiliul baroului, a cărui hotărâre este definitivă.

Art. 32. (1) Avocații au propriul sistem de asigurări sociale.

(2) Sistemul de asigurări sociale al avocaților este reglementat prin lege și se bazează pe contribuția acestora, precum și pe alte surse prevăzute de lege ori de Statutul Casei de Asigurări a Avocaților.

(3) Timpul servit în avocatură este considerat vechime în muncă.

(4) Avocatul are dreptul la recuperarea capacității de muncă, în condițiile prevăzute de Statutul profesiei de avocat.

• *V. și Dec. C.P. U.N.B.R. nr. 140/2016 pt. rep. în formă consolidată a Reg. de Organiz. și Funcț. a Fondului de Solidaritate a Avocaților și a Cererii-tip de acordare a ajutorului din Fondul de Solidaritate a Avocaților (www.unbr.ro; cu modif. ult.);*

Art. 33. Constituie vechime în profesia de avocat perioada în care avocatul a exercitat funcția de judecător, procuror, notar, a îndeplinit funcții de specialitate juridică în aparatul Parlamentului, Administrației Prezidențiale, Guvernului, Curții Constituționale, Avocatului Poporului, Curții de Conturi și Consiliului Legislativ, precum și perioada în care acesta a fost suspendat din profesie în vederea exercitării unei funcții de demnitate publică sau a unei funcții asimilate cu funcția de demnitate publică.

Art. 34. (1) Pentru asigurarea secretului profesional, actele și lucrările cu caracter profesional aflate asupra avocatului sau în cabinetul său sunt inviolabile. Percheziționarea avocatului, a domiciliului ori a cabinetului său sau ridicarea de înscrisuri și bunuri nu poate fi făcută decât de procuror, în baza unui mandat emis în condițiile legii.

(2) Sunt exceptate de la măsura ridicării de înscrisuri și de la măsura confiscării:

a) înscrisurile care conțin comunicări între avocat și clientul său;

b) înscrisurile care conțin consemnări efectuate de către avocat cu privire la aspecte referitoare la apărarea unui client.

(3) Nu vor putea fi ascultate și înregistrate, cu niciun fel de mijloace tehnice, convorbirile telefonice ale avocatului și nici nu va putea fi interceptată și înregistrată corespondența sa cu caracter profesional, decât în condițiile și cu procedura prevăzute de lege.

(4) Raportul dintre avocat și persoana pe care o asistă sau o reprezintă nu poate forma obiectul supravegherii tehnice decât dacă există date că avocatul săvârșește ori pregătește săvârșirea unei infracțiuni dintre cele prevăzute în art. 139 alin. (2) din Codul de procedură penală. Dacă pe parcursul sau după executarea măsurii rezultă că activitățile de supraveghere tehnică au vizat și raporturile dintre avocat și suspectul ori inculpatul pe care acesta îl apără, probele obținute nu pot fi folosite în cadrul niciunui proces penal, urmând a fi distruse, de îndată, de către procuror. Judecătorul care a dispus măsura este informat, de îndată, de către procuror. Judecătorul dispune informarea avocatului.

• **JURISPRUDENȚĂ CONSTITUȚIONALĂ.** *V. D.C.C. nr. 23/2017 ref. obiecția de neconstituționalitate a art. 1 pct. 14 [ref. art. 35 alin. (1¹) - art. 34 alin. (2) după rep. 2018] și pct. 19 [ref. art. 46 alin. (4³) - art. 45 alin. (8)] L. priv. modif. și compl. L. nr. 51/1995 (M. Of. nr. 235 din 5 aprilie 2017) - obiecție de neconstituționalitate respinsă.*

Art. 35. (1) Contactul dintre avocat și clientul său nu poate fi stânjenit sau controlat, direct sau indirect, de niciun organ al statului.

(2) În cazul în care clientul se află în stare de arest sau detenție, administrația locului de arest ori detenție are obligația de a lua măsurile necesare pentru respectarea drepturilor prevăzute la alin. (1).

Art. 36. Avocatul care profesează individual, cabinetele asociate, societatea civilă profesională și societatea profesională cu răspundere limitată au dreptul la sediu profesional în circumscripția baroului în care sunt înscrși și la sedii secundare în alt barou din țară sau din străinătate unde sunt luați în evidență.

Art. 37. Ministerul Justiției este obligat să asigure spațiile necesare în vederea desfășurării activității avocaților în sediul instanțelor judecătorești.

Art. 38. (1) În exercitarea profesiei, avocații sunt parteneri indispensabili ai justiției, ocrotiți de lege, fără a putea fi asimilați funcționarilor publici, cu excepția situațiilor în care atestă identitatea părților, a conținutului sau datei unui act. [*V. și Dec. C.P. U.N.B.R. nr. 47/2023.*]

(2) Avocatul este obligat să respecte solemnitatea ședinței de judecată, să nu folosească cuvinte sau expresii de natură a aduce atingere demnității judecătorului, procurorului, altor avocați, părților sau reprezentanților acestora în proces.

(3) Avocatul nu răspunde penal pentru susținerile făcute oral sau în scris, în forma adecvată și cu respectarea prevederilor alin. (2), în fața instanțelor de judecată, a organelor de urmărire penală sau a altor organe administrative de jurisdicție și nici dacă sunt în legătură cu consultațiile oferite justițiabililor ori cu formularea apărării în acea cauză ori pentru susținerile făcute în cadrul consultațiilor verbale sau consultațiilor scrise acordate clienților, dacă ele sunt făcute cu respectarea normelor de deontologie profesională.

(4) Nerespectarea de către avocat a prevederilor alin. (2) și (3) constituie abatere disciplinară gravă. Răspunderea disciplinară nu exclude răspunderea penală sau civilă.